

natuur & milieu educatie jaaraanbod 2015-2016

VOORAF

NME Zaanstreek -inclusief het biologisch lescentrum- is onlangs omgedoopt tot "Zaans Natuur & Milieu Centrum". Deze naamswijziging vloeide voort uit ons beleidsplan dat is te raadplegen op onze volledig vernieuwde website:

www.zaansnatuurmilieucentrum.nl

Educatie, met name gericht op het basisonderwijs, blijft hoog in ons vaandel staan. En daarbij hoort dit vertrouwde jaaraanbod, met een -naar wij hopen- aantrekkelijke mix van activiteiten op het gebied van natuur en milieu. Het is ook te raadplegen op bovenstaande website.

Uw speciale aandacht vragen we voor "Het water van de Zaan", een project over waterbeheer en waterkwaliteit, dat we i.s.m. het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier uitvoeren en aanbieden. Doel is het vergroten van het "waterbewustzijn" d.m.v. enkele, samenhangende educatieve activiteiten. Gratis aangeboden door HHNK!

We kijken met u uit naar een boeiend nieuw schooljaar.

Flip Valk
Tom Kisjes

ZAANS NATUUR & MILIEU CENTRUM

NATUUR & MILIEU EDUCATIE

In dit educatief aanbod schooljaar 2015-2016 treft u per leeftijdsgroep NME lessen, excursies en lesmaterialen aan. De gemiddelde respons op het jaaraanbod is ongeveer 95%. Zo worden 35.000 basisschoolleerlingen bereikt.

Ook voor Brede School activiteiten kunnen scholen een beroep op ons doen. Het ZNMC is door Zaanstad aangegeven als één van de hoofdaanemers educatie.

ZNMC
Thijssestraat 1 Postbus 223 1500 EE Zaandam
Tel: 075-6312020 Fax: 075-6312468

Flip Valk info@zaansnatuurmilieucentrum.nl
f.valk@zaansnatuurmilieucentrum.nl
Nynke Sminia n.sminia@zaansnatuurmilieucentrum.nl
Tom Kisjes t.kisjes@zaansnatuurmilieucentrum.nl

STADSBOERDERIJ DARWINPARK

De stadsboerderij wordt jaarlijks door ± 80.000 bezoekers bezocht. U bent met uw groep(-en) uiteraard van harte welkom. Het is prettig als u uw bezoek van te voren aankondigt. Een rondleiding behoort tot de mogelijkheden. Er is een speeltuin en de mogelijkheid bestaat om drinken of een ijsje te nuttigen. De boerderij is de gehele week geopend van 9.00 uur tot 17.00 uur.

Stadsboerderij Darwinpark
De Weer 31 1504 AH Zaandam
Tel: 075-6166906

Jan Renes sb.darwinpark@zaansnatuurmilieucentrum.nl
Carina Wijhenke
Martine de Jonge

DE HEEMTUIN

Een bezoek aan de heemtuin -gelegen in het Burg. In 't Veldpark direct naast het Zaan Medisch Centrum- is de moeite waard. Je komt er vele soorten planten en dieren tegen, er zijn spannende paadjes en mooie doorkijkjes.

Voor een rondleiding buiten het lesaanbod om kunt u contact opnemen met de beheerder.

Openingstijden: zondag tot en met vrijdag van 9.30 uur tot 16.30 uur. Vanaf november t/m februari gelden andere openingstijden.

Jeroen Buys j.buijs@zaansnatuurmilieucentrum.nl
Tel.:075-6352185

NATUURMUSEUM E.HEIMANS

De vaste expositie "Natuur in de stad" is één grote, speels opgezette ontdekkingsstocht voor kinderen en een bezoek waard. Daarnaast zijn er steeds verschillende wisselexposities. Het komende schooljaar: "Toverboerderij", "Deur dicht!, licht uit!" en "Waterdicht".

Tom Kisjes info@zaansnatuurmilieucentrum.nl
Thijssestraat 1 1504 LB Zaandam
075-6312020

SCHOOLTUINEN

Rond de jaarwisseling kunnen scholen zich inschrijven voor een nieuw schooltuinseizoen. Het schooltuincomplex is gelegen in het Darwinpark naast de kinderboerderij. Jaarlijks tuinieren wekelijks ongeveer 500 kinderen op ons tuincomplex. Het ZNMC verzorgt elders in Zaanstad ook schooltuinwerk als Brede school activiteit, alsmede in Oostzaan.

Open avond 2015: woe. 2 sept v.a. 18.30 uur.

Schooltuincomplex dr. W.J. Prud'homme van Reine
Jacqueline Smit info@zaansnatuurmilieucentrum.nl
De Weer 31 1504 AH Zaandam
06-13830379

JAARAANBOD 2015-2016

INSCHRIJFFORMULIER

We ontvangen uw opgave i.v.m. de verwerking graag **uiterlijk 8 september!**

LESKISTEN

Leskisten worden door de school opgehaald en weer teruggebracht naar het lescentrum.

Een uitleenperiode is ongeveer 2 weken.

Tevens aandacht voor het volgende:

- * Kosten per kist per uitleenperiode: € 15,-
- * Leskisten mogen voor meerdere periodes worden aangevraagd.
- * Als uw school voor een aangevraagde leskist is ingeroosterd dan bent u dit bedrag aan ons verschuldigd (ook als de kist niet wordt gebruikt).
- * Neem contact met ons op als in een leskist dingen ontbreken, die een onwerkbaar situatie opleveren.

LESSEN/EXCURSIES

- * Kosten per les/excursie € 65,-
- * In geval van het vergeten of afzeggen van een reeds ingeroosterde les of excursie worden de kosten in rekening gebracht, tenzij sprake is van overmacht.
- * Wij maken ruim voor aanvang van een les of excursie een telefonische afspraak met de betreffende leerkracht.

LEVEND MATERIAAL

- * Van besteld en beschikbaar levend materiaal (kweekpakketten, kuikens) worden de kosten in rekening gebracht, ook als het niet wordt opgehaald/gebruikt.

DIVERSEN

STAATSBOSBEHEER

075-6282628 (E.v.Gerrevink) www.staatsbosbeheer.nl

DE POELBOERDERIJ

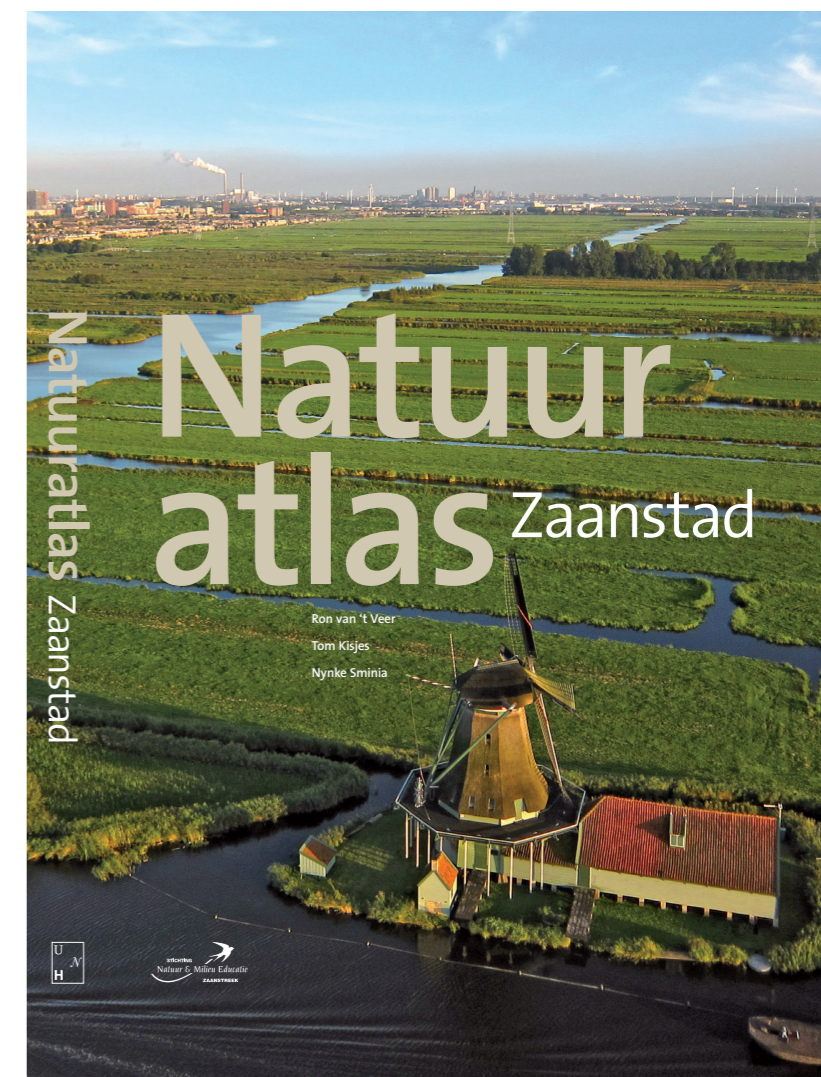
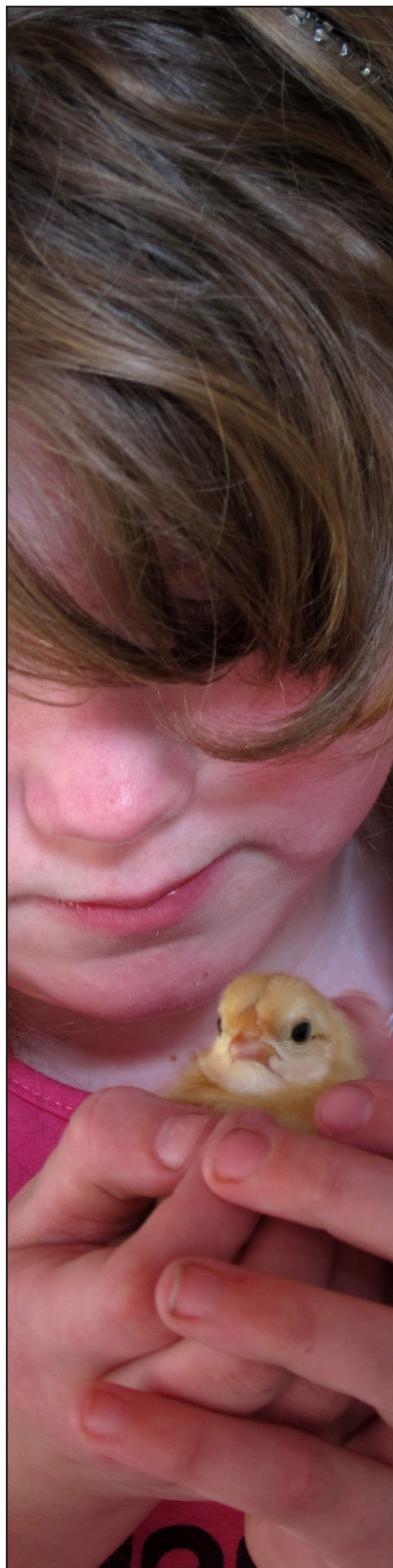
075-6219100 www.poelboerderij.nl

HOOGHEEMRAADSCHAP HNK

072-5828282 www.hhnk.nl/actueel/educatie/

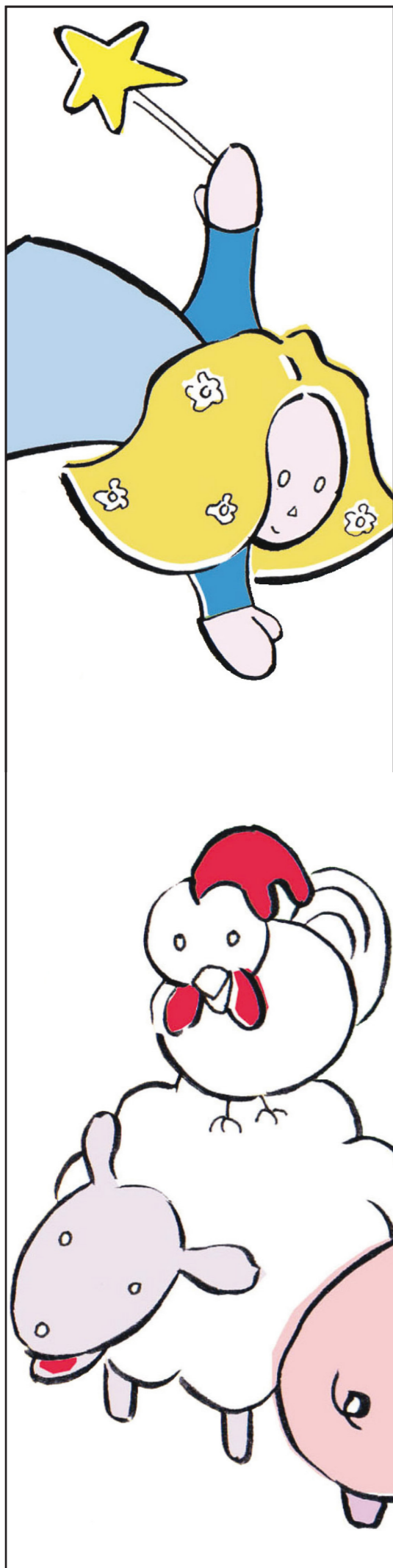
PWN-DE HOEP

0251-661066 www.pwn.nl/dehoep

**Hét standaardwerk
over de Zaanse natuur
is een onmisbaar naslagwerk
in elke schoolbibliotheek!**

**VOOR SCHOLEN
VIA HET LESCENTRUM
MET 25% KORTING
VERKRIJGBAAR!**

AANBOD GROEP 1/2

LESSEN/EXCURSIES

TOVERBOERDERIJ (sept/okt/nov)

Een fee, een toverdrank, een verdwaalde koe, een sprookjesachtige boerderij, pratende dieren. Ze spelen allen een rol bij deze interactieve expositie/les over de dieren op de boerderij. Met toverstaf en toverspreuk kunnen de kinderen de boerderijdieren hun verhaal laten vertellen. Na afloop misschien nog even naar onze stadsboerderij?

DEUR DICHT! LICHT UIT! (jan/febr/maart)

Spelen met duurzaamheid. De makers van deze tentoonstelling zijn er in geslaagd om dit "moeilijke" maar belangrijke onderwerp op een speelse, heldere en interactieve wijze voor het voetlicht te brengen. Een pratend toilet, een zwerfafval-recyclingspel, de eetbare tuin, het schone was ophangspel enz ... ze sluiten aan op de belevingswereld van jonge kinderen.

OP BEZOEK BIJ CLARA KIP (maart/april)

Een klassieker die we de kinderen niet mogen onthouden. Wie kent Clara de kip niet? Generaties Zaankanters -al meer dan 100.000 kleuters- zijn bij haar op bezoek geweest. En dat geldt ook voor de kuikens Piep en Poep, het konijn, de cavia, de schildpad, de melkgeit. Een kennismaking in lentesfeer met de dieren van de boerderij.

LESKISTEN

KLEUR

De kist bevat allerlei praktische (spel-)materialen die voorkomen dat u zomaar voorbijgaat aan kleurige verschijnselen.

BODEMDIEREN

Wormen, kevers, pissebedden, duizendpoten, slakken en mieren. Ze fascineren en verbazen. Eng? Absoluut niet! Probeer zelf maar. En dat kan het hele jaar door.

LEVEN IN DE SLOOT

Vooraf in het najaar of de voorzomer een verrassende aanrader. Voor meer info zie groep 3/4.

WARM ONDER DE WOL

Een kist over huidbedekking, waarbij schapenwol, eendenveren en egelstekels centraal staan. Een leskist die het hele jaar leuk is om te gebruiken.

NATUUR NABIJ (KWEEKPAKKETTEN E.D.)

VLINDERKWEEKKAST

A. U bestelt zelf één of meerdere kweekpakketten bij de vlinderstichting (<http://www.vlinderstichting.nl/>)

B. Bij ons leent u één of meer echte vlinderkweekkasten (à € 7,50 p.st.), die de kans op een geslaagde kweek verhogen. Bespreek pakket en kweekkast tijdig! Leuk om in de klas te zien hoe uit piepkleine eitjes rupsen komen, groeien en zich verpoppen tot vlinders.

KUIKENS IN DE KLAS (vanaf maart)

Een weekje (ma. t/m vr.) jonge kuikens in de klas zien opgroeien staat garant voor hét voorjaarsgevoel. U krijgt er een kuikenhokje, een lichtbron en voer bij. Afhalen bij stadsboerderij Darwinpark. Kosten € 15,-

De beschikbaarheid van kuikens is onder voorbehoud.

PADDENSTOELEN (najaar)

Voor op uw herfsttafel of zomaar achter in de klas. Ons kweekpakket levert oesterzwammen of champignons. Lekker door de soep! Kosten per pakket € 15,-

AANBOD GROEP 3/4

LESSEN/EXCURSIES

TOVERBOERDERIJ (sept/okt/nov)

Een fee, een toverdrank, een verdwaalde koe, een sprookjesachtige boerderij, pratende dieren. Ze spelen allen een rol bij deze interactieve expositie/les over de dieren op de boerderij. Met toverstaf en toverspreuk kunnen de kinderen de boerderijdieren hun verhaal laten vertellen. Na afloop misschien nog even naar onze stadsboerderij?

DEUR DICHT! LICHT UIT! (jan/febr/maart)

Spelen met duurzaamheid. De makers van deze tentoonstelling zijn er in geslaagd om dit "moeilijke" maar belangrijke onderwerp op een speelse, heldere en interactieve wijze voor het voetlicht te brengen. Een pratend toilet, een zwerfafval-recyclingspel, de eetbare tuin, het schone was ophangspel enz ... ze sluiten aan op de belevingswereld van jonge kinderen.

BOTER, KAAS EN EIEN (jan/febr)

Boerderijdieren zijn leuk én nuttig. Koeien geven ons melk, schapen wol en kippen leggen eieren. In deze les, op de stadsboerderij, maken de kinderen kennis met de verschillende dierproducten. Wat maak je van graan? En van wol? Of van slagroom? En wat is gezond of ongezond? De kinderen gaan dit allemaal doen en ontdekken.

LESKISTEN

VAN AKKER TOT BAKKER

Volg samen de weg die het graan gaat. Meel malen van graan. En voor je het weet heb je een poffertjesfestijn.

WARM ONDER DE WOL zie groep 1/2

BODEMDIEREN zie groep 1/2

SLOOTLEVEN

Echt iedereen staat er elke keer weer versteld van hoeveel boeiend leven zich in een sloot of poel bevindt. Duik er maar in, bij voorkeur in 't najaar of de voorzomer (en met voldoende begeleiding langs de slootkant).

KLEUR zie groep 1/2

PAPIER MAKEN

Hoe maken we van oud papier weer nieuw papier? Met deze papiermaakset kunt u de kinderen dit zelf laten doen. N.a.v. deze kist kan evt. papiermolen De Schoolmeester worden bezocht. Men maakt er papier met als grondstof vodden!

NATUUR NABIJ (KWEELPAKKETTEN E.D.)

VLINDERKWEELKAST

A. U bestelt zelf één of meerdere kweekpakketten bij de vlinderstichting (<http://www.vlinderstichting.nl/>)

B. Bij ons leent u één of meer echte vlinderkweekkasten (à € 7,50 p.st.), die de kans op een geslaagde kweek verhogen. Bespreek pakket en kweekkast tijdig! Leuk om in de klas te zien hoe uit piepkleine eitjes rupsen komen, groeien en zich verpoppen tot vlinders.

KUIKENS IN DE KLAS (vanaf maart)

Een weekje (ma. t/m vr.) jonge kuikens in de klas zien opgroeien staat garant voor hét voorjaarsgevoel. U krijgt er een kuikenhokje, een lichtbron en voer bij. Afhalen bij stadsboerderij Darwinpark. Kosten € 15,-

De beschikbaarheid van kuikens is onder voorbehoud.

PADDENSTOELEN (najaar)

Voor op uw herfsttafel of zomaar achter in de klas. Ons kweekpakket levert oesterzwammen of champignons. Lekker door de soep! Kosten per pakket € 15,-

AANBOD GROEP 5/6

LESSEN/EXCURSIES

GEZOCHT: HERFSTBLADEREN! (okt/nov)

Inspecteur Ketchup gaat weer op pad en onderzoekt samen met de kinderen het mysterie van de vallende bladeren. Waar komen ze vandaan en wat gebeurt er met ze? Een les die op en rond de school wordt gegeven.

HET WATER VAN DE ZAAAN (mei/juni/juli)

Het schijnt slecht gesteld te zijn met het waterbewustzijn van de Nederlanders. I.s.m. het waterschap (HHNK) besteden we daarom aandacht aan de wijze waarop we hier droge voeten houden en hoe het is gesteld met de waterkwaliteit (van oppervlaktewater zoals de Zaan). We vergelijken dat met eenzelfde onderzoek 30 jaar geleden! Uit een menu van 3 lesactiviteiten kiest u er tenminste 2; een inleidende les en een vervolgv activiteit. Dat kan op school zijn en/of op locatie. En dat alles wordt u **gratis** aangeboden door het waterschap.

Inleiding: ♦ Lesactiviteit bij expo "Waterdicht" in het Natuurmuseum.

Vervolg: ♦ Proefjes waterkwaliteit slootwater (op school) of
♦ Bezoek Rioolwaterzuivering

HEEMTUIN SPEURTOCHT (mei/juni)

Een oase in dit "stenen tijdperk", dat is de heemtuin. Spannende paadjes, mooie doorkijkjes. Veel bloemen, vogels en insecten. Tijdens een speurtocht maken de kinderen in twee- of drietallen kennis met de avontuurlijke tuin.

LESKISTEN

LEVEN IN DE SLOOT

zie groep 3/4

AKKER TOT BAKKER

zie groep 3/4

PAPIER MAKEN zie gr. 3/4

ZINTUIGEN

De kist bevat opdrachten waarbij nadrukkelijk een beroep wordt gedaan op de zintuigen; zien, horen, ruiken, proeven en voelen.

DE SPIEGELKOFFER

Een leskoffer over energie en energie besparen, gemaakt door de Zaanse Energie Kooperatie. Op speelse wijze wordt onder meer inzichtelijk gemaakt hoeveel (menselijke) energie het kost om ook maar één LED-lampje te laten branden. Een leskist vol techniek die gebruikt kan worden als los project of bij een themaperiode over energie of elektriciteit.

WONDERWEB

Leerlingen én leerkrachten gaan hierbij op ontdekkingsreis naar de soortenrijke natuur in de schoolomgeving. Want vlakbij elke school is volop natuur te ontdekken!

WonderWeb biedt met buitenactiviteiten en e-learning een aantrekkelijke, eigentijdse kennismaking met biodiversiteit. Leerlingen ervaren in de omgeving van de school, waarom de verscheidenheid aan soorten waardevol is.

Het complete pakket is binnen acht lesuren uitvoerbaar en vergt weinig voorbereiding. WonderWeb is een product van IVN Nederland

NATUUR NABIJ (KWEEKPAKKETTEN E.D.)

VLINDERKWEEKKAST

A. U bestelt zelf één of meerdere kweekpakketten bij de vlinderstichting (<http://www.vlinderstichting.nl/>)

B. Bij ons leent u één of meer echte vlinderkweekkasten (à € 7,50 p.st.), die de kans op een geslaagde kweek verhogen. Bespreek pakket en kweekkast tijdig! Leuk om in de klas te zien hoe uit piepkleine eitjes rupsen komen, groeien en zich verpoppen tot vlinders.

KUIKENS IN DE KLAS (vanaf maart)

Een weekje (ma. t/m vr.) jonge kuikens in de klas zien opgroeien staat garant voor hét voorjaarsgevoel. U krijgt er een kuikenhokje, een lichtbron en voer bij. Afhalen bij stadsboerderij Darwinpark. Kosten € 15,-

De beschikbaarheid van kuikens is onder voorbehoud.

PADDENSTOLEN (najaar)

Voor op uw herfsttafel of zomaar achter in de klas. Ons kweekpakket levert oesterzwammen of champignons. Lekker door de soep! Kosten per pakket € 15,-

AANBOD GROEP 7/8

LESSEN/EXCURSIES

VAARTOCHT IN HET VELD (april/mei)

Een vaar- en zoektocht naar de wereld van de weide-, water- en roofvogels: grutto, kievit, eend, gans, kiekendief. Onderweg stappen we ook uit de boot voor een kennismaking met trilveen, eetbare planten en wie weet een vogelnest. Deze tocht vindt dit jaar uitsluitend plaats in het Guisveld. Een activiteit i.s.m. Staatsbosbeheer en de Provincie Noord-Holland.

HET WATER VAN DE ZAAAN (mei/juni/juli)

Het schijnt slecht gesteld te zijn met het waterbewustzijn van de Nederlanders. I.s.m. het waterschap (HHNK) besteden we daarom aandacht aan de wijze waarop we hier droge voeten houden en hoe het is gesteld met de waterkwaliteit (van oppervlaktewater zoals de Zaan). We vergelijken dat met eenzelfde onderzoek 30 jaar geleden! Uit een menu van 3 lesactiviteiten kiest u er tenminste 2; een inleidende les en een vervolgactiviteit. Dat kan op school zijn en/of op locatie. En dat alles wordt u **gratis** aangeboden door het waterschap.

Inleiding: ♦ Lesactiviteit bij expo "Waterdicht" in het Natuurmuseum.

Vervolg: ♦ Proefjes waterkwaliteit slootwater (op school) of
♦ Bezoek Rioolwaterzuivering

EXC.RIOOLWATERZUIVERING (t/m maart)

De WC, de gootsteen, het doucheputje. Je spoelt maar alles door zonder er bij na te denken. Maar waar blijft dat spoelwater? En wat doen we ermee? En wat moet je écht niet doorspoeln? Tijd voor een verhelderende excursie met een luchtje.

Deze activiteit, losstaand van de hierboven beschreven activiteit, is **kostenloos**, dankzij een bijdrage van de gemeente Zaanstad.

LESKISTEN

SPIEREN

Gespierde taal is overbodig; krachtpatsers ontdekken dat er meer dan alleen kracht aan spieren ontleend wordt. En wat te denken van onze onwillekeurige spieren..... Het materiaal sluit aan bij de leskist "botje bij botje".

BOTJE BIJ BOTJE

Stevige kost. Aandacht voor het skelet van mens en dier. Speciale attentie voor schedels, gebitten, gewrichten en botbreuken.

DE SPIEGELKOFFER

Een leskoffer over energie en energie besparen. Op speelse wijze wordt onder meer inzichtelijk gemaakt hoeveel (menselijke) energie het kost om ook maar één LED-lampje te laten branden. Een leskist vol techniek die gebruikt kan worden als los project of bij een themaperiode over energie of elektriciteit. De leskoffer is ontwikkeld en gemaakt door de Zaanse Energie kooperatie.

FOSSIELEN

Hoe ontstaan ze? Hoe zien ze eruit. Wat is het verschil met een archeologische vondst? En....peuter je eigen fossiel uit Limburgs mergel.

NATUUR NABIJ (KWEEKPAKKETTEN E.D.)

VLINDERKWEKKAST

A. U bestelt zelf één of meerdere kweekpakketten bij de vlinderstichting (<http://www.vlinderstichting.nl/>)

B. Bij ons leent u één of meer echte vlinderkweekkasten (à € 7,50 p.st.), die de kans op een geslaagde kweek verhogen. Bespreek pakket en kweekkast tijdig! Leuk om in de klas te zien hoe uit piepkleine eitjes rupsen komen, groeien en zich verpoppen tot vlinders.

KUIKENS IN DE KLAS (vanaf maart)

Een weekje (ma. t/m vr.) jonge kuikens in de klas zien opgroeien staat garant voor hét voorjaarsgevoel. U krijgt er een kuikenhokje, een lichtbron en voer bij. Afhalen bij stadsboerderij Darwinpark. Kosten € 15,-

De beschikbaarheid van kuikens is onder voorbehoud.

PADDENSTOELEN (najaar)

Voor op uw herfsttafel of zomaar achter in de klas. Ons kweekpakket levert oesterzwammen of champignons. Lekker door de soep! Kosten per pakket € 15,-

